

Motion till riksdagen 2022/23:2043

av **Markus Kallifatides m.fl. (S)**

Innovation genom offentliga data

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att staten med hänsyn tagen till nationell säkerhet bör tillgängliggöra så mycket som möjligt av de data som vi gemensamt äger – kartor, väder, fastigheter och hälsodata – i de facto standardformat och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att finansieringsmodeller för helt öppna geografiska data bör övervägas att utformas och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att staten ska utforma en modell för hur den enskilda medborgaren kan få en överblick över vilka registerdata staten har tillgång till och vilka som har tillgång till dem samt inom rimliga ramar också sätta gränser för hur data ska delas till och mellan myndigheter och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Att riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att staten ska utforma en modell för hur den enskilda medborgaren kan få en överblick över vilka registerdata som staten har tillgång till, vilka som har tillgång till dem samt inom rimliga ramar också sätta gränser för hur data ska delas till och mellan myndigheter och tillkännager detta för regeringen.

Vi behöver kunna använda de enorma möjligheter som finns i offentliga data men samtidigt slå vakt om människors rätt till sin information. Relationen mellan individ och data är en central relation för den globala ekonomin och idag tenderar ett fåtal multiföretag att äga en stor del av världens data. Öppna data och standarder utgör en viktig väg för fri företagsamhet och innovation. Den enskilda medborgaren behöver samtidigt få en överblick över vilka registerdata som staten har tillgång till, vilka som har tillgång till dem, samt inom rimliga ramar också sätta gränser för hur data ska delas till och mellan myndigheter.

Internet är en motor i svensk industri och tillväxtpotentialen är betydande. Den svenska techsektorn stod enligt Almega år 2019 för 6,5 procent av svensk BNP, vilket placerar Sverige på en tredjeplats i ett europeiskt urval. Den svenska techsektorn är också den per capita näst mest värdeskapande i jämförelsen. År 2019 var närmare 250 000 personer sysselsatta i techsektorn, vilket motsvarade 4,9 procent av det totala antalet sysselsatta, en hög andel i internationell jämförelse. Sverige tillhör alltså de länder som är mest beroende av ett öppet och säkert internet för tillväxt, och konkurrenskraft.

Utveckling av morgondagens tjänster kräver information. Data är mer än någonsin ett konkurrensvapen. Med data kan vi förstå människors beteenden, vilka val vi gör, när och varför. Nätjättarnas vision om att samla all världens information handlar om just detta. Här kan vår svenska tradition av öppenhet visa sig värdefull. Med öppenhet som nyckelord kommer också ökad transparens, ökad delaktighet och ökade möjligheter till nya innovationer.

Det finns stora värden av att kunna samköra data, både för den enskilde och för samhället. Det gäller i högsta grad data som ägs av offentliga instanser. I dag är det exempelvis svårt att skaffa sig överblick över en patients helhetskonsumtion av läkemedel eller tidigare sjukdomshistoria, vilket ökar antalet feldiagnoser och felmedicinering (ibland med katastrofala resultat). Det är väsentligt att en ny lagstiftning underlättar för t.ex. journalhantering utan att tumma på den personliga integriteten. Därför bör offentliga data tillhandahållas i de facto standardformat som underlättar vidare användning.

När det gäller geografiska data är sammanställning av data i standardformat förenat med kostnader för myndigheterna. Det är därför önskvärt att modeller för att finansiera databehandling till standardformat utformas.

I det moderna digitaliserade samhället har den information, data, om oss människor som görs tillgänglig elektroniskt blivit en av de viktigaste resurserna och handelsvarorna. Varje dag lämnar vi mer eller mindre frivilligt ifrån oss tusentals uppgifter som är mer eller mindre privata till olika kommersiella aktörer. I sin förlängning kan detta vara ett enormt integritetsproblem för den enskilde och har betydande implikationer för nationell säkerhet, varför även staten bör underlätta för medborgare att få en insyn i och överblick över vilka data kopplade till individen som staten innehar och varje reglering också ske med hänsyn till nationell säkerhet.

Markus Kallifatides (S)

Anders Ygeman (S)

Annika Strandhäll (S)

Lawen Redar (S)

Mattias Vepsä (S)

Jytte Guteland (S)

Mirja Räihä (S)

Daniel Vencu Velasquez Castro (S)